

IN VLISSINGEN

Detroit en Vlissingen, twee steden die op het eerste gezicht weinig met elkaar gemeen hebben. Toch worden ze op de wereldmarkt voor grondstoffen in één adem genoemd. De failliete Amerikaanse autometropool en de twintig keer zo kleine stad aan de monding van de Westerschelde zijn de belangrijkste opslagplekken voor aluminium ter wereld van beursbedrijf London Metal Exchange (LME), op zijn beurt het mondiale centrum voor verhandeling van allerhande grondstofbeleggingen.

Met naar schatting 1,4 miljoen ton aluminium ligt een kwart van de wereldvoorraad van metalenbeurs LME in Zeeland. Daarmee is Vlissingen tegenwoordig 'aluminiumhoofdstad van Europa'. Een vergelijkbaar deel bevindt zich in pakhuisen in Detroit.

Volgens critici is het geen onomstreden eer die de twee steden delen. Opslag van grondstoffen is uitgegroeid tot een enorme winstmachine waarin banken en handelsfirma's hoofdrollen vervullen.

"Moreel gezien is het niet juist wat hier gebeurt", zegt Robin Bhar, gezaghebbend grondstoffenanalist van de Franse bank Société Générale. "De eigenaren van de loodsen in Detroit en Vlissingen maken door opgedreven prijzen miljarden aan omzet. Consumenten krijgen uiteindelijk de rekening gepresenteerd."

LIGGENDE GELDEN

Die rekening bestaat uit een hogere prijs voor een breed scala aan

goederen. Of het nu gaat om auto's, vliegtuigen of bierblikjes: bij de productie is aluminium een vrijwel onmisbare grondstof.

De prijs voor aluminium wordt bepaald op metalenbeurs LME. Maar de premie die betaald moet worden voor fysiek aluminium is afhankelijk van de tijd die het aluminium in loodsen heeft liggen wachten op een bestemming. Hoe langer de grondstof ligt opgeslagen, des te hoger de toeslag die de industrie moet betalen bovenop de marktprijs.

Recentelijk zijn de wachttijden om aluminium uitgeleverd te krijgen, geëxplodeerd. Waar het tot voor kort anderhalve maand duurde om de grondstof uit de loodsen geleverd te krijgen, duurt het nu zomaar een jaar.

Met echte schaarste bij de bron, de aluminiumproducenten, heeft dat niets te maken. De loodsen van Goldman Sachs in Detroit

OPSLAG VAN GRONDSTOFFEN IS UITGEGROEID TOT EEN ENORME WINSTMACHINE WAARIN BANKEN EN HANDELSFIRMA'S HOOFDROLLEN VERVULLEN

en die van grondstofhandelaar Glencore in Vlissingen puilen uit. In Vlissingen zijn de voorraden de afgelopen jaren verdubbeld.

Het gevolg voor afnemers van aluminium is duidelijk. Zij betalen een nooit eerder geziene premie bovenop de marktprijs. Wie nu daadwerkelijk aluminium nodig heeft voor zijn fabriek, dreigt tot 15 procent boven op de marktprijs te moeten afrekenen. In 2010 was de extra prijs vanwege opslagkosten nog maar 4 procent.

Van die prijsstijging zijn eindverwerkers als blikjesfabrikanten en autoproducenten de dupe. Zij proberen de opgeblazen premies, hun kosten, weer door te berekenen aan consumenten.

Critici noemen het regelrechte prijsopdrijving, door trucjes van de meest geslepen bedrijven ter wereld: banken op Wall Street en professionele handelshuizen uit de grondstoffenwereld. Hun klachten kwamen breeduit in de openbaarheid tijdens een hoorzitting in de Amerikaanse Senaat vorige maand.

SPIN IN HET WEB

In deze eerste politieke hoorzitting stond vooral de rol van banken centraal. Sinds 2010 zijn grote banken als Goldman Sachs (Detroit), JPMorgan (Rotterdam) en handelshuizen als Glencore (Vlissingen) opslagbedrijven gaan kopen. De entree van banken en handelshuizen heeft de aluminiummarkt flink opgeschud. Ze hebben een stevige grip gekregen op de sector die in totaal 100 miljard dollar groot is.

Volgens critici wordt het kwetsbare Amerikaanse bankensysteem in gevaar gebracht door ondoorzichtige grondstoffenhandel en het bezit van loodsen. Hun diepe kennis over de aan- en verkoop, opslag en transport van grondstoffen maakt banken een ongewenste spin in het web, omdat ze ook nauw betrokken zijn bij de fysieke handel in metaalderivaten.

De eigenaren van de voorraden in de loodsen zijn hedgefondsen en andere speculanten. Maar banken zijn wel weer betrokken bij